

OPWARMING VASTGOEDMAGNAAT FINANCIERT ONAFHANKELIJK KLIMAATONDERZOEK

Zeilreis naar Groenland zaaide twijfels

Tijdens een zeilreis langs Groenland stuitte vastgoedbelegger Niek Sandmann op 'kolossale vragen' waar de klimaatwetenschap geen eenduidig antwoord op heeft. De ondernemer is bevreesd dat Nederland zichzelf de armoede indraait met een peperduur maar ineffectief klimaatbeleid. „Leg elke metselaar en bijstandsmoeder de vraag voor of zij 150 euro per maand willen betalen aan symboolpolitiek.”

door Edwin Timmer

Vastgoedmagnaat Niek Sandmann steekt een deel van zijn fortuin in een nieuwe stichting die onafhankelijke klimaatstudies gaat financieren en stimuleren. De zakenman uit de Quote500 werd gegrepen door het klimaatmanifest van gepensioneerde wetenschappers waarover deze krant publiceerde. „Ik geef de eerste aanzet, maar er zijn veel meer financiers nodig.”

Over één ding wenst Sandmann geen twijfel te laten bestaan: hij is geen klimaatscepticus. „Ik ben al lang bezig met de energietransitie”, vertelt hij in zijn kantoor Villa Betty in Amsterdam. Voor een pand van 20.000 vierkante meter, met energielabel A, dat hij onder meer verhuurt aan Vodafone, is een jaar geleden een project gestart om de restwarmte van het data-centre te benutten. In Zaan-dam loopt ook een dergelijk

energiezuinig project. Maar de miljonaire bekruipt een onaangenaam gevoel als hij het Nederlandse klimaatdebat beluistert. Hij vindt het veel te eenzijdig.

„Ik ben me rot geschrokken hoe rechters en politici ons de laatste tijd richting een beleid duwen dat de wereld in 2100 uiteindelijk slechts 0,0003 graad aan opwarming scheelt. En dan mogen China en India ge-

woon nieuwe kolencentrales bouwen onder het Akkoord van Parijs. We zaden onze burgers op met een enorme lastenverzwaring,

'Wij worden niet goed voorgelicht'

maars de meeste Nederlanders hebben er nauwelijks benul van. Willen we dat wel?”

Een reis naar Groenland in 2016 met zijn zeilschip De Dwinger legde de kiem voor

zijn klimaatwonder. „Ik wilde met eigen ogen zien wat er aan de hand is. Aan de oostkant van het eiland zag ik vijfhonderd kilometer glets-

zend woonden. Waar zij ooit landbouw bedreven ligt nu honderd meter gletsjer... Dus: het was er toen veel heter dan nu.”

Sandmann: „Als er toen sprake is geweest van opwarming kan onze menselijke CO₂-uitstoot geen oorzaak zijn geweest. Maar dan denk ik met mijn domme logica: wat waren de oorzaken dan wel? Als er natuurlijke redenen

waren, spelen die dan nu geen rol?” Toen hij vervolgens las over de omstreken hockeystiek-theorie, een klimaatmodel dat de huidige opwarming als uniek betitelt en de warme middeleeuwen verdoezelt, concludeerde de zakenman: „Wij worden niet goed voorgelicht. Dit is gewoon niet correct.”

Te ingewikkeld

Tot Sandmann eind december in deze krant las over het klimaatmanifest van 24 professoren, ingenieurs en andere experts. De veelal gepensioneerde wetenschappers stelden in het artikel 'Wetenschap in plaats van emotie' dat klimaat veel te ingewikkeld is om het broeikasgas CO₂ als enige draaiknop te zien voor de temperatuur. Maar dat geluid, zo stelde Guus Berkhout, emeritus hoogleraar geofysica aan de TU Delft, is nergens nog welkom. Zeker niet aan de klimaatbureaus. Met als risico dat we straks een onbetaalbaar programma optuigen, dat aan het klimaat nauwelijks iets wijzigt, maar ons wel veel armer maakt.

Sandmann: „Ik zei tegen mijn medewerker: zoek die personen voor me op!” En dus rolde vlak na oud en nieuw een brief van de zakenman bij Berkhout op de deurmat. Uit enkele ont-

Een reis naar Groenland in 2016 met zijn zeilschip De Dwinger legde bij Niek Sandmann de kiem voor zijn klimaatwonder. Hij zag aan de oostkant van het eiland vijfhonderd kilometer gletsjers van honderd meter hoog.

FOTO'S NIEK SANDMANN EN EPA

moetingen volgde een akkoord. Sandmann investeert een half miljoen euro in de nieuwe stichting Climate Intelligence. Daarmee gaan Berkhout en enkele mede-oprichters lopend onderzoek versnellen (zie bijverhaal) en tegelijkertijd proberen ze extra financiering aan te trekken voor een onafhankelijk wetenschappelijk instituut.

Sandmann: „Ik geef de aanzet. Maar er zijn veel meer financiers nodig. Eigenlijk zou ook de overheid moeten investeren.” Normaal gesproken schuwt de zakenman de publiciteit. Deze keer maakt hij een uitzondering. Juist omdat hij wil aantonen dat er achter Climate Intelligence geen duistere financiers schuilgaan. „Ik speel open kaart. Ik wil dat dat geluid wordt gehoord door iedere burger. Verder bemoei ik me niet met het onderzoek.”

„Het gevaar”, vreest Sandmann, „is dat onze minima die klimaatmaatregelen niet kunnen betalen. Maar hun wordt niks gevraagd.

De grote industrieën daarentegen zullen hun koffers pakken. Tata Steel gaat ineens groot investeren in India in plaats van in IJmuiden. Alleen omdat sommige politici zo graag de nieuwe Al Gore willen zijn. Ik zeg, leg dit in een referendum voor aan alle Nederlanders: wenssen wij honderd euro of meer per maand te spenderen aan 0,0003 graad minder wereldwijde opwarming?”

'GEEN ANGST MAAR GEZOND VERSTAND'

Berkhout: nu antwoord op alle andere vragen

AMSTERDAM • Zijn droom: een onafhankelijk wetenschappelijk klimaatinstituut. „Voor dwarsdenkers. Voor mensen die kritische vragen durven stellen. Voor een nieuw tijdperk in het klimaatdebat.”

Als hoogleraar aan de TU Delft leidde Guus Berkhout 55 jonge doctoren op. En honderden ingenieurs. Maar als gepensioneerd hoogleraar staat hij te popelen voor de nieuwe wetenschappelijke uitdaging, waartoe zakenman Niek Sandmann de eerste aanzet geeft. „De stap van Sandmann is zo belangrijk. Als de eerste ondernemer maar over de dam is.”

Ondertekening van het manifest leverde Berkhout en collega's veel kritiek op. Alarmisten wilden 'de oudjes' het liefst de mond snoeren. Ze zouden klimaatontkenners zijn.

„Dat is zo'n fout woord. Niemand van ons ontkent klimaatverandering. En niemand ontkent de huidige opwarming. Maar de vraag is waardoor dat komt. Heel vaak ligt er een cordon sanitaire rond personen die betwijfelen dat CO₂ de dominante factor is.”

Complex systeem

„Als geofysicus weet ik dat de wereldtemperatuur altijd omhoog en omlaag beweegt. In de middeleeuwen was het warmer, in de gouden eeuw kouder en sinds 1850 warmt de aarde weer op. Het systeem is ontzettend complex. Van invloed zijn de golfstromen, het wolkendeck, waterdamp en de warmteopname van het aardoppervlak. Ook de zon is nooit constant. Maar volgens het VN-klimaatpanel IPCC is de invloed van al deze factoren gelijk aan nul!” Alles zou aan onze CO₂-uitstoot liggen. „Hoe durft men dan met zoveel zekerheid te beweren?”

„Ik zeg: Hou op met je urgentie, met de rampspoed

Oud-hoogleraar Guus Berkhout (links) is blij dat ondernemer Niek Sandmann (rechts) geld beschikbaar stelt voor onderzoek naar een antwoord op de 'andere klimaatvragen'. FOTO ANKO STOFFELS

en het doemdenken. We moeten dit vraagstuk niet met angst maar met gezond verstand benaderen.” Een wetenschappelijk instituut vergt vele miljoenen, veel meer geld dan Sandmann nu bijdraagt. Maar met de eerste aanzet zal een studie naar misleiding rond hittegolven worden afgerond en start Berkhout met 'big data': jonge onderzoekers gaan klimaatdata analyseren met intelligente algoritmen.

Al was het maar voor onze kleinkinderen. „Een grootvader vertelde me laatst dat zijn kleinzoon op het VWO een werkstuk moest maken over het klimaat. Dus hij vroeg af en toe wat aan zijn opa. Toen hij het inleverde, zei de leraar: 'Als je het zo opschrijft, krijg je een onvolledige'. Daarop vertelde de kleinzoon: 'Toen heb ik toch maar opgeschreven dat CO₂ heel slecht is, opa'.”

Knappe koppen

Uiteindelijk hoopt Berkhout met zijn collega's genoeg knappe koppen bij elkaar te brengen voor breed klimaatonderzoek waarbij CO₂ slechts één onderdeel is. Laat metingen nu eens vertellen wat er werkelijk

ANALYSE OLIEGELD? EINDE DEBAT!

Krabbt burger zich achter de oren?

Het is de meest gebruikte methode om iemand die kritisch is over de rol van de mens in klimaatverandering in de hoek te zetten: beweren dat hij of zij wordt betaald door de olie-industrie. Zo'n persoonlijke aanval slaat elk debat dood. Geen noodzaak meer tot argumenteren. Klaar. Afgeserveerd. Wegwezen. Dit argument snijdt geen hout bij miljonaire Niek Sandmann, noch bij de nieuwe stichting Climate Intelligence. Sandmann verdient geen geld met olie, maar met vastgoed. Het is vanuit zijn oprechte zorg over het klimaatdebat dat hij

geld vrijmaakt voor alternatief onderzoek. Dat de zakenman zijn nek durft uit te steken, ondanks het gepolariseerde 'klimaat', is bijzonder. Doet het er nog toe? Dat is de volgende vraag. Want de klimaatrein staat wel op de rails. Nederland heeft zich vastgelegd in internationale afspraken. De onderliggende veronderstelling, in verdragen zoals Parijs, is dat CO₂ wel de draaiknop is aan de wereldwijde thermostaat. Nederland zal en moet haar uitstoot reduceren. Het klimaatakkoord van Ed Nijpels is er een voorstel toe. Als extra slot op de deur voerde

Urgenda een rechtszaak tegen de Staat. Onverwacht gaven zowel rechter als gerechtshof de stichting gelijk dat de overheid meer moet doen om burgers te beschermen tegen klimaatverandering. Minister Wiebes (Klimaat) gaat in cassatie, maar de richting is duidelijk: CO₂-reductie en snel een beetje. Toch is de oproep van Sandmann niet zozeer gericht aan milieclubs, groene ambtenaren of Haagse politici. De zakenman hoopt juist dat gewone Nederlandse burgers zich nog eens goed achter de oren krabbelen. Voor ze klimaatalarmisten zomaar op hun blauwe ogen geloven. Edwin Timmer

Kroatië, Dalmatische kust
8 dagen, halfpension
Vertrek: mei, jun, aug, sep

Sardinië met Corsica
8 dagen, halfpension
Vertrek: mei, jun, jul

Schotland
8 dagen, halfpension
Vertrek: mei, jun, jul, aug, sep

Noorwegen
8 dagen, halfpension
Vertrek: jul, aug

Inbegrepen bij de reis

- ✓ 100% vertrekgarantie
- ✓ Nederlandse chauffeur / reisleader ter plaatse
- ✓ Nederlandse touringcar ter plaatse
- ✓ Retourvlucht vanaf Amsterdam
- ✓ Handbagage
- ✓ Ruimbagage (m.u.v. Sardinië en Noorwegen)
- ✓ Overnachting in goede 3* of 4* hotels
- ✓ Halfpension (ontbijt en diner)
- ✓ Afwisselend dagprogramma met leuke excursies

effeweg.nl vlieg-busreizen

GRATIS brochure 2019 en boekingen: **088 - 10 30 800** www.effeweg.nl

Boek nu en profiteer!
Aanbetaling niet verplicht

Alle fouten voorbehouden. Excl. reserveringskosten en calamiteitenfonds.